„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, уторком на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
За Србију:
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка, нарочито за шире народне кругове уређени, могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по за жиг од сваке врсте оваких ситних слова; се плаћа 6 новч по 30 новч. сваки пут.
За „Приопсано“ плаћа се 20 нов. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 70. У НОВОМ САДУ У СРЕДУ 15. МАЈА 1896. ГОДИНА XXXI.

КАКО СЕ ОСЕЋАЈУ ШОВИНИСТЕ.

Случај са Србијом узрујао је силно шовинисте. Па да их је узрујао само, не би ни по муке било, али што су том приликом уображене шовинисте осетиле како су фактички слаби и немоћни, то их је тако оборило, да су већ и присебност изгубили. У оваком случају, као овај што се догодио између Угарске и Србије, прави политичари, свесни свога пораза, приправљају терен за увијање, да бар шира публика пораза им не види, али те нужне уметности код „културних“ шовиниста нема. Претерана нарав помешана шовинизмом не може да појми нанесени пораз, већ прибегава последњим средствима, да даде одушке својој пакленој срџби и гадним погрдама, баца се на малу Србију налазећи наивно задовољштину у томе, да мала Србија задовољштине прибавити не може због ових погрда.

У својим одговорима на интерпелације Кошута, Угрона и др. Банфи је назвао поступак српске владе јавно неучтивим и то већ толико пута, да им се те погрде за озбиљно узети не могу. У српским круговима изазваће оне презире, а страни политичари разрогачиће очи питајући се, па зар ти људи нас позивају, да се ми њиховој култури дивимо. Али то је њима девета брига. Сав труд уложише у то, да свету покажу, како се с одсудством Србије, при отварању изложбе један угодан интермецо у реду њихових величанствених прослава створио. Међу тим им тај угодни интермецо, ни на једном кораку мира не да. Они се већ и сами почеше побојавати тога злодуха, па у бунилу пружају прст на сјајне поздраве владара великих европских држава, у сјају којих Србија потамнити мора. Само нам ти вешти редитељи у Пешти, како их Бизмарк назива, не рекоше, да су ти поздрави измољени боље рећи — испрошени.

О том нам јасно сведоче вести из Париза, где је аустро-угарски посланик гроф Хојош, и по други и по трећи пут замолио учтиво француску владу, да обнародује у парламенту, да ће се ове године славити миленијум. Председник парламента устаје у једној седници и остентативно рече, да на поновну молбу аустријско-угарског посланика код француске владе, јавља посланицима прослављање миленијума приређивањем изложбе, а без и једне сувишне или ласкаве речи пређе на дневни ред. Исто тако изгледа, да је и у Русији било. Вести из Русије јављају, да је руски цар само из учтивости и особног штовања према нашем владару поздравио миленијум, али без и најмање симпатије према Мађарима.

А шта кажу тек шовинисте о својој важности и обљубљености код Немаца? Зар није чланак у Бизмарковим „Хамбургер Нахрихтен“, одјекнуо међу њима као ултиматум, који јасно каже, да устрајање на досадањем путу, Мађаре пропасти води. А да се монитори с места тако лако за љубав њих не крећу, показује и случај са папиним нунцијем у Бечу — Аљиардијем, који још увек крај све свађе с Банфијем на свом месту седи. Дипломате на балплацу, не налазе ни најмање за нужно шовинистама за љубав с папом и за један часак у колизију доћи, па ни са Србијом. То су све изразити сведоци велике политичке вредности њихове. Сложан фронт аустријских народа против њих, „пуна“ изложба страних посетилаца и одлучне осуде свих страних неодвисних листова исто тако јасно сведочи, како су они обљубљени у Европи. Једини искрени поздрави, који су им, лека ради стигли, били су од стране Турске, и неких пољских шљахчића, али то озбиљно у рачун узимати, било би смешно.

Сад кад помислимо, да су све изјаве против њих управљене на адресу потиштених народности, можемо запитати, како мисле шовинисте даље свој програм извађати, ако се неће, да се народносно питање у Угарској реши — интенационалним путем?

Беч. Ђ.

НЕВОЉА.

Под овим насловом донеле су угледне немачке новине светскога гласа „Келнске Новине“ чланак, у коме наводе узроке, зашто миленијска изложба има тако сразмерно мало похађача и из унутрашњости и из иноземства у супрот толикој реклами, која се у корист похађања употребила. Чланак тај гласи:

„Миленијска свечаност никако не може да изазове сталну радост. У последњим данима шта више појавила се нека туга и жалост. Да се племство не може да загреје за ово хиљадугодишње културно дело, познато је већ. Оно се љути, што се употребљава реклама недостојна оваке велике народне свечаности. Овом незадовољству узрок је дабогме и узакоњење последњих црквених реформа, али ни владајући политички кругови нису задовољни. Томе су узрок две ствари. Прво не пријатељско расположење на Балкану, па онда непомирљиве народности. Сад се тек види, колико непријатеља има данашња Угарска. Уједно се види, како је омаловажавано народносно питање и како се лакомислено пропустило разумно решење истог. Све осећа, да је овде потребна помоћ, прека и брза помоћ. Народносно питање не сме се решавати силом и узношењем себе самога, већ се мора разумно, обазриво и са самопрегором скинути решено с дневнога реда.

Не мање је забринуто Јеврејство. Оно је за последњих 30 година стојало на врху друштвеног и економског напретка у Угарској. Али обилна помоћ, коју су му све владе угарске од реда пружале, истакло га је и сувише напред. Чивути су препречили природни развитак, и гомилу замашних подузећа и добитака ставили су испред тешког питања: бити или не бити. С тога се сва нада полагала у изложбу. Од успеха ове, зависи даљи опстанак многих економских прилика. Њен неуспех пак, мора изазвати пад, а с тим падом пала би и моћ јеврејска у Угарској. С тога се у последње дане све бацило у бригу. Изложба до данас још никако није привукла себи свет, како се то желело. Догађаји на Балкану шкоде не мање, него ли жива агитација народности и бечких антисемита. Број похађача из иноземства је био до сад страхота мален. Оно је истина, да смо тек у почетку лета, које може да увећа тај број, али брига не бива мања. Упада у очи уздржавање, да не кажемо одвратност, баш језгре Мађарства. У редовима овога се нешто кува, и много што-шта указује на претстојећи покрет антисемитски. Овоме је пак узрок свакако само јеврејство. Јер се у извесним круговима лакомислено исцрпео патриотизам мађарског народа у корист Чивута; један део штампе, још и данас заступа и брани чисто чивутске интересе под заставом Мађарства Има случајева, у којима је и спољна политика стављена у службу Чивута. Сами, дакле, Чивути много су томе допринели и нигде више него у Угарској, да ће рад тога врло, врло лако доћи до политичког и друштвеног преображаја у њој.“

Политичке новости.

Србија. Према једном подужем телеграму, кога су без сумње из владиних београдских кругова послали, свима страним листовима — излази, да од ревизије устава не ће бити ништа. Познато је, да су радикали само тако хтели да ступе у тај уставни одбор, ако се он као и ревизија устава од 1888. год. буду извршили под другом неутралном, а не овом владом. И све то учинили су једино за вољу младог краља Александра, само да му олакшају пут, да земљу из садањег глиба што пре на прави пут изведе. Но оно крило радикално које ни толико није хтело да попусти, као да је имало потпуно право, јер како се из свега види, ни круни, ни садањој влади није стало у истини до ревизије устава и до повраћања законитости и реда у земљи, него до тога, да се помоћу крилатих обећања поново збуне и изиграју радикали и њихове вође.

Тако се је ту пре неки дан ушло у траг једном званичном писму министра полиције, којим тајно обавештава све окружне и среске начелнике, да не верују у истинитост оних вести, које говоре како је краљ дао тобож реч, да ће избори за велику скупштину бити са свим слободни и да ће бити под другом и неутралном владом извршени. Те им даје упутства, како да и на даље гоне радикале на свима могућим изборима и т. д.

После тога је био Пашић у двору и изјавио је, да радикали све дотле не могу ући у одбор за ревизију устава, до год је ова садања влада на челу Србије и с тим се је цела та ствар распрштала, те сад напредњаци од муке и једа шаљу у свет којекакове лажне вести о радикалском тесногрудом држању према круни и држави. Ал' добро вас познаје народ српски, јер кад ви кукате не кука народ и иде му на добро.

*

Аустрија. Од како су почеле антисемите тако нагло да расту, од онда се јасно опажа како се клима стара зграда звана немачка сједињена левица, а то је најглавнија странка на коју је садања, као и досадање аустријске владе полагале свој опстанак. Кад сад већ и сама „Н. Ф. П“. признаје, настао је у тој странци озбиљан расцеп. После неколико бирачких скупова иступио је из ње заступник на царевинском већу др. Рус, а за њим су иступили: Сајс и Врабец, те су сви троје сложни да се треба нова немачка странка да оснује.

Но ту се не ради о устројавању никакове немачке странке, јер ти који хоће да устроје нову странку, управо да пречисте ову стару и досадању, јесу највећи поборници семитизма, те ће и та нова странка као и ова досадања бити семитска странка — иначе се не би свему томе тако силно веселила чивутско-либерална „Н. Ф. Преса“.

*

Турска. Ако је веровати ономе што пишу енглески листови, онда је на острову Криту тако опасно стање, да може врло лако букнути прави ратни покољ. Турске трупе, које су тамо отишле да реда учине, не могу да спрече убиства између Турака и Грка. За 14 дана изгубили су Турци 18 мртвих, а само у једном окршају пало је 10 мртвих са турске стране.

Услед тога шаљу се на Крит нове турске чете, које су ушле у траг неким грчким агитаторским дружинама. Скутарски валија Абдула-паша, добио је налог, да одма крене на Крит.

НЕМЦИ ПРОТИВ МИЛЕНИУМА.

‚Akademische Blätter‘ — Verbandsorgan der Vereine Deutscher Studenten — који излази у Берлину, доноси у своме последњем броју протест бечких ђака против миленијума. Тај опште уважени ђачки лист, одобрава држање бечке свеучилишне омладине, и жигоше поступак аустријске полиције, што није дозволила „да 4000 ђака отворено кажу своје мишљење“. И када је власт и одржавање другог ђачког збора забранила, онда омладини ништа друго није преостало, него да путем јавних новина своју одлуку на видик изнесе.

У погледу самог миленијума вели тај лист, да поред свега тога што је већи део, сада са кривим носевима постали Мађара, све ћошкове, прозоре и врата за своје себичне жеље употребио, те наравно и од Немаца трибут тражи — ипак се не дају Немци варати.

Мађари су увидили — тако читамо на другом месту тога чисто немачког листа — да Европа, још никако није осведочена о њиховој 1000-годишњој култури, те дају одушке своме једу у дугачким пријавним писаним чланцима, називајући ђаке ‚bösen Buben‘.

А да се против те јудео-мађарске славе скоро сва немачка омладина дигла, споменућу, да су ђаци из Шарлотенбург-Берлина, Дражђана, Гисна Грасвалда, Хале, Хановера — одакле су шест одобравања послана — даље из Липиска и Тибингена, брзојавно или писмено, збор бечких великошколаца поздравили и са њима се солидарни изјавили.

Осим тих одобравања, стигло је тога дана у Беч преко 300 честитака из разних крајева Европе.

И укидање ђачких друштава у Бечу, додирују „академски листови“, те држе, да је то учињено због недавања сатисфакције чивутским ђацима.

„Жалосно је“ — тако се завршује та нотица о миленијуму — да у немачкој држави није нашао одзива, тај са многим жртвама сузбијајући покрет. Зашто се не гура тај камен даље? Та посао ишао би врло лако!“

Уједно додаћу овде, шта пише један други берлински лист — ‚Tägliche Rundschau‘, — који је до сада Мађаре бранио, јер је одобравао троједни савез, и шта више, послао је свога дописника на миленијум.

Да ли је сада редакција тога листа увидила, било из писања свога извештача из Пеште — јер између редова тих интересантних скица, има врло поучних ствари — или ти пак што се је уверила, да и народности у Угарској не дижу ларму из беснила, нећу овде да испитујем, него ћу само репродуцирати следећу белешку тога чувеног дневнога листа. А та је:

„Народ са својом хиљаду година старом државом, обогатио се је ових дана, са неколико нове „рођене браће“, јер је дозвољена следећа промена имена: У Пешти: Еман у ‚Kis‘, Рајсман у ‚Remenyi‘, Кон у ‚Kovacs“, Вајс у ‚Vamos‘, Кон у ‚Koppany‘. У Надашу: Хејмлих у ‚Havas‘. У Зала-Егерсегу: Вајс у ‚Feher‘. У Загребу: Пимејзл у ‚Pataki‘. У Малом-Новом-Салашу: Кестенбаум у ‚Kemeny“, Холмес ‚Harmat‘. — ‚Eljen!‘

Па када тај немачки лист ту горњу нотицу, само са ‚Eljen‘! завршује, онда држим, да ни ми у даља разлагања не улазимо, јер вама су таке ствари из свакидашњег живота и сувише добро познате.

Припустити пак не могу, а да вам не довикнем и опет:

„Не идите на миленијум“!

Берлин. Proust.

ДОПИСИ.

Ада, 7. маја 1896. Јављам вам, како су овдашњи јудео-мађарски трговци са упливом пештанске јубил. госпоштине хтели наше Србе трговце овде у месту да обману и то врло на лукав начин, — по од кога је, није ни чудо, — та зар они знаду и шта искрено радити; но фала буди српској свести, те им се њихова намера изјаловила.

Као што горе рекох, пештанска јудео-мађарска управа, трговачко одељење на јубилеуму, пошаље на овдашњег трговца Н. Богнар-а (recte Wagner) ехт Арпадов-потомак, да позове све овдашње трговце, но Србе нарочито, и то за то, да би се сви скупа фотографирали, и онда исту слику да пошаљу па јубил. изложбу, но и сваки појединац да се својеручно потпише, а да би ствар потпунија била. Из поузданог извора могао сам чути, да им њихова тежња беше много већа; односно да сви ово-месни трговци ин корпоре оду на милениум, разуме се и Срби, — но одусташе од те намере, јер је и сувише провидљива. Но у позиву стоји, да за слике неће ни један ништа платити, шта више, сваки члан добија један екземплар бадава.

Али Срби-браћа, будни, достојни својих предака, Обилића и Марка, нису се дали заварати, од јудео-мађарски шовиниста.

Шта су ти шовени хтели тим чином, држим да сваки брат Србин зна врло добро, те за то није нужно ни да опширније о истом пишем; јер само се каже. — За то мили Срби трговци, а и ви драга

браћо занатлије, будите сви на опрезу и одбите ту неситу халу шовенску, ако би у ком другом месту, било то у истом или у другом ком облику, да се појави. — Јер, држимо се оне лозинке, коју нам нашег Милетића „Застава“ чешће доноси: „Све за Српство, Српство ни за шта“, — па ће нам и Бог бити у помоћи.

Но, ђаво не спава; као што рекох 28. априла има своје продужење и то на цело грађанство: од једном изда наш биров г. Wolf (Валоди-мађар-ембер) са бележником Ловаси-ом проглас на цело грађанство без разлике вероисповести, да сваки што лепше с поља кућу своју украси ћилимима и т. д. по и мађ. тробојницом, — а у вече пак да се прозори имају осветлити што лепше и разним стварима украсити, — онда, да ће сви репрезентанти с бировом на челу, праћени ватрогасном музиком, пре подне око 11 часова из римокатоличке у нашу српско-православну цркву на службу доћи. И дођоше у цркву, — али како? Њих неколико неотесаних и грубих простака, унесоше њихове мађ. тробојнице готово у нашу светињу над светињама и почеше се размећати. Србадија скромна, учтиво гледаше Арпадовце и питаше један другог: Докле тако? Но, хвала Свемогућем, што на том прође; јер верујте, да то беше право изазивање, а нарочито код наших старијих људи, поче топлија циркулација крви, јер веле: Та тако су они с нама још једном почели, али... али нека их, доћи ће ђаво по своје, и као што горе рекох, не беше никаква изгреда с наше стране, и први део беше свршен.

Дође вече, други део. Мађари заједно са реципираним, запалише свеће на прозорима, — хтедоше нешто величанствено приредити, но испаде им, могу рећи сакато, — а како да не, кад се пре времена сви приређивачи изопијаше.

Југовић.

Књижевност и уметност.

Срп. нар. позор. у Суботици. Прва престава наше дружине у Суботици била је „Балканска Царица“ и то у суботу у очи Духова, затим су давани ови комади још: „Краљевић Марко и Арапин“ и „Ђидо“, данас у среду даваће се „Нијоба“, у четвртак је „Хетман“, а у суботу „Женски пријатељ“.

Награђена композиција. 27. априла (9. маја) о. г. приредило је друштво „Гусле“ у В.-Кикинди у спомен спаљења моћију св. Саве, редовну годишњу дечју беседу. Том приликом, осим осталих тачака, певала су деца и оних 6 песама, које су биле послате на расписану награду од 25 фор. коју је друштво „Гусле“ још прошле године расписало за једну дечју композицију са роком до св. Саве. По стечају публика је имала пресудити, која ће песма добити награду. Посетиоци су добили купоне са оним бројевима, под којима су ове песме за награду у програму биле уврштене (7., 11., 13., 15. и 17.) и по свршетку беседе сваки је исекао и предао онај број, која му се песма од тих 6 најбоље допала. По том су пребројани гласови, те се показао овај резултат: „Мајска песма“ под бр. 11. добила је 48 гласова, „У пролеће“ бр. 13. 40, „У лето“ бр. 15. 24 и „У горици бр. 17. 1 глас. Пошто је „Мајска песма“ добила највише гласова, то је отворено писмо, које скрива име њенога композитора. Компоновао ју је Сава Лудајић, учитељ у Сенти, који ће добити и награду од 25 фор. — Писма композитора осталих песама су одмах после беседе јавно спаљена.

„Бранково Коло“. Изашао је најновији број „Бранкова Кола“ са овим садржајем: Јован Сундечић: Пламчићи XIX—XX (песме) — Стеван Сремац: Каријера прахтиканта Вукадина. Глава шеста. 11. (приповетка) — Григ. Данилевски: Пожар у Москви XVIII. (роман) 18. — Ернест фон. Вилденбрух: Хришћанин сам! (приповетка) — А. Шпир (М. Ш.) О сазнању добра и зла. — Д. Ј. И. Таковски грм. — Ковчежић: Књижевне белешке. Белешке о уметности. Просветни и друштвени гласник.

„Слава“ Изашла је у Нишу „Слава“, свеска IV. за април, са овом садржином: Танаско Рајић, песма од Дим. Глигорића. — Ћирило и Методије, словенски апостоли (са сликом), од Ш. — Два Бела Орла — Две Среће Српске, од Александра Сандића. — Сврљиг, песма од Вој. Милошевића. Слава, од С. Р. —

Из српског народног живота и обичаја: 1. Бошково крсно име од Ст. Витаса. — 2. Сељак у српском приморју на раду, од Н. В.

Српски народ: Краљевина Србија и кнежевина Црна Гора, од С. Р., Стара Србија Маћедонија, Босна и Херцеговина, од Б, Срем, Банат и Бачка, од А. и Б., Краљевина Хрватска са Славонијом и Краљевина Далмација, од Б.

Братска слога. — Српско родољубље. — Књиге за народ. — Одзив слави. — † Јов. Ст. Бошковић, читуља.

Цена је листу за Србију, на годину: 4 дин., на по године 2 дин., на четврт 1 дин. За све остале земље 6 дин. (фор. 2·50) годишње. Лист излази месечно у повезаним свескама од 3 табака. — Рукописа ваља слати уреднику Миливоју Башићу, а претплату власнику Мићи Ивковићу.

Вести из места и са стране.

Одликовани. Наш краљ и цар Фрања Јосиф, одликовао је орденом Франц Јосифовог реда првог степена, краљ. срп. генерала Коку Миловановића, а орденом Гвоздене круне III. степена, краљ. српског ордонанс-официра и артиљеријског капетана Чеду Марковића, који су као изасланици српског краља суделовали на спроводу царевог брата Карла Лудвика.

Горњо карловачко званично стеклиштво. Примили смо једну новчану упутницу из Горњег Карловца у Хрватској, упућену на нашу администрацију, те смо на полеђини купона нашли исписано, по свему судећи, руком дотичног поштара: „Smrdobran“ и то са оловком. Не знамо шта је хтео тај надобудни званичан стеклиш са тиме да каже, али би добро било да меродавни већ једном учине крај таким и сличним безобразлуцима, који не доликују једном државном званичнику, па ма он био највећи Хрват.

Миленијске ситнице. „Немзети Ујшаг“ каже, да је 20. ов. м. по н. к. дошло жељезницом у Пешту 12.921 особа, а отишло је из ње 13.121. Сви који одлазе из Пеште туже се на огромну скупоћу, не само на изложби, него и по осталој Пешти, а нарочито по хотелима и кафанама. Друге неке новине кажу, да је било и таких дана, кад је у Пешту дошло свега 17.412, док је из ње отишло 21.388 особа.

— „Алкотмањ“ каже, да је посета изложбе тако јадна и никакова, да је изложбени одбор био приморан, да снизи цене за улазак на изложбу, и то на 30 новчића за свеце и празнике, а за одрасле децу 20 новчића.

— Између Босовића и Баније у крашовској жупанији нашли су на једном телеграфском direку велику румунску заставу, на којој је било написано: „Пробудите се Румуни! Ми нисмо они азијатски дошљаци, који сада славе миленијум!“

— Пештански, а нарочито изложбено-миленијски Чивути у најстрашнијем су очајању због рђаве посете на изложби, па чак им не помаже ни онај милијун форинти, што га је угарска влада издала разним страним европским листовима, да праве рекламу за изложбу и миленијум. Само за један чланак у неком угледном француском листу платила је угарска влада 100.000 франака. На здравље!

— „Сегеди Напло“ јавља, да су се два пријатеља, који су од увек у најбољој љубави живели потукли ножевима због миленијума и изложбе, те је један на месту остао мртав.

— Једном пештанском адвокату украду на изложби горњи капут, заједио са улазницом за изложбу и то за све време до год кзложба трајала буде. Он затражи дупликат, но одбор му не хтеде дати, и ако се је уверио, да адвокат има право, услед чега је исти подигао код суда парницу.

Опера у Москви. Царска дворска опера преселила се је из Петрограда у Москву, заједно са балетом и оркестром где ће целог месеца маја, давати све саме руске оригиналне опере, као: „Жизн за царја“, „Оњегин“, „Пик-дама“, „Демон“, и т. д. и балете као: „Часодејка“, „Слава“, „Седам река“, и најзад најновији руски сјајни балет „Доента“, чија је садржина узета из јапанског живота. За овај новитет прављене су нарочите сјајне декорације и гардеробе, према правим оригиналима из Јапанске, а радили су их четири знаменита јапанска сликара и декоратора и један архитекта. У збору балетских играча и играчица биће до 300 особа, а само московско позориште, где ће се све то престављати, познато је као највеће на свету особито његова огромна позорница. Према томе можете мислити какав ће се ту сјај развити особито кад се узме у обзир така одлична публика, која је скупљена из целог света сада у Москви. Том приликом је ангажована позната певачица Сигрид Арнолдсон, за 80.000 франака.

Скупоћа у Пешти. За најгаднију собицу мора путник који дође у Пешту да плати за једно преноћиште и дан: 6 фор,, иначе је обична цена за једну собу: 20 фор. У најмањој кафаници кошта једна шоља кафе: 30 новчића, а обични гулаш: 50 новчића; чаша пива испод 15 новчића не може се добити, а наплаћује се и млого скупље. У „француској кујни“ кажу, да се за супу плаћа: 1 фор. па и 1 фор и 50 новч., за једну јабуку: 2 форинта, а за обично печење: 3 фор. Тесто је још најскупље, јер се плаћа за порцију: 5 фор. Је ли онда чудо, што свет бега, не само са изложбе, него и из Пеште?!

И сам им случај помаже. Приликом избора три члана за делегације међу доњоаустријским посланицима, поделише се гласови тако између либерала и антисемита, да се у три маха морао понављати избор. Најпосле остаде случају на вољу, т. ј. да коцка реши. Коцка је послала у делегације три антисемите

Зверски Цигани. У Араду се је убио ту скоро један младић од 18 г. Њега су још као мало дете украли Цигани, па му претукли ноге и руке, како би са њиме могли да просе по свету. Доцније су га пронашли родитељи, код којих је живео све до пре неког времена, кад је остао сиромах без оца и мајке — па немајући од чега да живи, а не хтевши да иде и опет у просјаке, он се је убио из пиштоља и тако учинио крај свом бедном животу.

Изборно право за женске. Ових се дана читала по други пут у енглеском сабору, основа о изборном праву за женскиње. Том приликом стигло је на сабор молба са одлучним захтевањем: да се женскињама да право гласа, коју су потписале преко 257.000 Енглескиња.

По американски. Новине јављају за најновији американски проналазак, који се састоји у механизму, који се у џепу држи, а помоћу кога се подигне шешир са главе и опет спусти, кад год човек хоће да се коме јави тако, да руке при том могу остати мирно у џепу.

Жељезница без савијутака, јесте она што води од Петрограда до Москве, и која је цару Николи за вољу саграђена. Пре него што су је почели да граде, замоле цара да он сам назначи, како би најбоље било, да иде та жељезничка пруга. Цар дохвати оловку и повуче сасвим механички праву пругу од Петрограда до Москве. Није се млого предомишљало о ничем, па ни о силним трошковима, него се одма направила пруга, на којој нигде од Петрограда па чак до Москве нема завијутака.

Није српско, већ православно! „Обзор“ који обично каже за нас православне да смо грчко-источњаци, грчко-несједињени и бог те пита како нас још не зове, има у задњем броју једну вест о забави сарајевске „Слоге“, за коју каже: да је православно пјевачко друштво „Слога“, а изоставља реч српско, па онако обзорашки оставио само православно. Е тако је то кад по „Обзору“ нема Срба изван Србије!

Певачки збор од 1000 гласова. Као год што је Русија огромна, тако и све што је њено и у њој то је огромно. Тако кад је цар дошао у опћинску московску већницу, захорила се је са хора прекрасна руска песма, коју је певао збор од 1000 дечијих гласова а коју је компоновао чувени руски музичар Сафонов. Сва та деца од којих је 500 мушких а 500 женских, јесу ђаци московских школа. Сам Сафонов је диригирао збором и било је милина чути анђеоско извађање толиких сребрних и чистих дечијих гласова.

Најновије вести.

Излету Софију, које су учинили београдски официри, великошколци и др. грађани испао је сјајно. У Софији су их дочекали необично свечано и лепо, млогобројни свет скупио се око колодвора, где су их Бугари поздравили као праву браћу и зажелели слогу свију југословена под покровитељстом Русије. Свет је са гостима ишао пред кнежев двор а у вече била је цела Софија сјајно расветљена.

Последњи број „Одјека“ јавља, да су и радикали и либерали одказали своје учестовање у ревизији устава, што ће знатно утицати на ситуацију у Србији.

Трговина.

Нови Сад, 14. маја. Пшеница прве каквоће 6 ф. 50—60 н. Пшеница средња 6 фор. 20—30 нов. Пшеница лакша роба 6 ф. ——— новч. Наполица 5 фор. 50—60 н. Јечам 4 ф. 20—— н. Зоб 5 фор. 70—80 нов. Кукуруз у зрну 4 фор. 60—65 н. Маст 56 фор. Сланина сува 56 фор., дебела пађена 58 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки .	43—44 н.
„ средњи . . .	40—41 н.
„ лаки	38 н.

Све од 1 килограма.

Теоци .	10—18 ф. по комаду.
Јагњци .	5—12 ф. по пару.
Овци . .	—— ф. „

*

Стање воде под Новим Садом.

13. маја било је 4·68 метара, 14. маја било је 4·63 метара.

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

У смислу решења овомесне црк. шк. скупштине од 14. (26.) априла т. г. и на основу одобрења Е. А. Одбора темишварског од 17. (29.) априла т. г. бр. 543—468 ex 1896. овим се расписује стечај за књиговођу код црк. шк. општине ове са год. платом од 1000 ф. а. вр.

Дужности књиговође биће све у рачунску струку спадајуће послове обављати, даље дужан је и перовођске послове како у скупштинским тако исто и у одборским седницама ове црк. школ. општине отправљати.

Осим овог реченог дужности књиговође су поближе још означење у ово-општинском штатуту.

По реченом штатуту књиговођа се бира на 6 год. Компетовати могу само дипломиране и практичне књиговође; првенство ће имати они који докажу да се разумеју и у нашим автономним стварима.

Рок стечају две недеље од дана првог уврштења овог стечаја.

Из седнице срп. прав. црк. школске скупштине у Меленци, 17. (26.) априла 1896. год.

Стева Жупански, пр. перовођа. **Симеон Мишковић,** председник.

208 3—3

ДРАЖБЕНИ ОГЛАС.

Овомесна срп. прав. црквена општина издаваће 21. маја (2.) јуна) о. г. у 2 сата по подне на јавној дражби градњу црк. општинске куће. Прорачун је:

Зидарски посао	—	—	—	525 ф н.
Дрводељски посао	—	—	—	135 ф. н.
Стакларски посао	—	—	459 ф.	20 н.
Браварски посао	—	—	122 ф.	10 н.
Лимарски посао	—	—	101 ф.	60 н.
Стакларски посао	—	—	44 ф.	40 н.
Ковачки посао	—	—	197 ф.	— н.
		Свега	1584 ф.	30 н.

Дражбоваће се на мањак сваки посао за себе, а учесници дражбе имаће 10 проц. од горњих свота жаобине положити. Известити се може код председништва.

Инђија 10. (22.) маја 1896.

Перовођа **Н. Јовановић.** 210 2—2 Председник **П. Ненадовић.**

ПРОДАЈЕМ ПОД ПОВОЉНИМ УСЛОВИМА

120 катастрална ланца оранице прве каквоће, заједно са пољопривредним зградама, на Сентомашком атару у **једном комаду**, (бивши Пере Каћанског салаш). Ближа извешћа даје власник **Karl Stiefelmayer Uj-Verbasza.**

207 2—3

КАРЛ МИЛЕР

ПОЗЛАТАР И ЦРКВЕНИ СЛИКАР

епархиски позлатар његове еминенције, кардинала-епископа дра Лоренца Шлауха, у Будимпешти (VIII. Kerepesi-ut 51. sz.) препоручује се за сликање и позлаћивање, за уметничко украшивање и сликање цркава, и израђивање иконостаса са иконама, даље за израђивање, резање, позлаћивање и мраморисање, нових и оправку старих олтара, столова и свих других црквених намештаја, по умерену цену. — На захтевање подносим радо потребне цртеже и нацрте.

180—8—10

ИЗДАВАЊЕ

РИБОЛОВА ПОД ЗАКУП

Управа ритова Англо-Аустријске-Банке, издаје путем јавне дражбе своје риболове у **првом** чурушком, **трећем** мошоринском и **четвртом** тителском заливу и у споредним ритовима, који овамо припадају **на једну годину.**

Дражба ће се одржати у писарници управе ритова у Новом Саду, темеринска улица, бр. 12. 19. (31). маја пре подне у 10 сати, где се између тога можеду добити потребна извешћа.

Пишманлук је за чурушки први и тителски четврти залив, за сваки **200 фор. а 20 фор.** за мошорински залив.

Нови Сад маја 1896.

С. ХАЈ

Директор управе ритова Нови Сад

206 3—3

Главни уредник: др. Емил Гаврила **За уредништво одговара: Никола Маленчић.** **Срп. штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.**